

DOTACJE DLA SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZONYCH PRZEZ OSOBY FIZYCZNE LUB OSOBY PRAWNE

Zagadnienia praktyczne

Agata Piszko

DOBRE PRAKTYKI W OŚWIACIE

DOTACJE DLA SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZONYCH PRZEZ OSOBY FIZYCZNE LUB OSOBY PRAWNE

Zagadnienia praktyczne

Agata Piszko

DOBRE PRAKTYKI W OŚWIACIE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 grudnia 2020 r.

Wydawca serii
Elżbieta Piotrowska-Albin

Wydawca
Izabella Matecka

Redaktor prowadzący
Małgorzata Jarecka

Opracowanie redakcyjne
Katarzyna Świerk-Bożek

Projekt okładek serii
Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski



Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przystługających im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8223-531-9

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
Rozdział 1	
Zasady ustalania wysokości dotacji	13
1. Istota dotacji	13
2. Kryteria ustalenia wysokości dotacji	15
2.1. Uwagi ogólne	15
2.2. Podstawowa kwota dotacji	16
2.3. Część oświatowa subwencji ogólnej jako podstawa ustalenia dotacji	29
2.4. Wskaźnik zwiększający	33
3. Dotacja dla przedszkola, oddziału przedszkolnego oraz innej formy wychowania przedszkolnego	40
3.1. Uwagi ogólne	40
3.2. Dotacja dla publicznego przedszkola	47
3.3. Dotacja dla niepublicznego przedszkola	49
3.4. Dotacja dla publicznej szkoły podstawowej, w której funkcjonuje oddział przedszkolny	55
3.5. Dotacja dla niepublicznej szkoły podstawowej, w której funkcjonuje oddział przedszkolny	57
3.6. Dotacja dla publicznej innej formy wychowania przedszkolnego	59
3.7. Dotacja dla niepublicznej innej formy wychowania przedszkolnego	60

4. Dotacje dla szkół	62
4.1. Uwagi ogólne	62
4.2. Dotacje dla publicznych szkół	62
4.3. Dotacja dla szkoły niepublicznej	67
5. Dotacja na ucznia więcej niż jednego przedszkola lub szkoły	69
6. Dotacja dla niesamorządowych placówek	70
7. Dotacja dla jednostek prowadzących zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju.....	74
8. Dotacja dla placówek prowadzących zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze.....	76
9. Dotacja dla szkół prowadzących kwalifikacyjne kursy zawodowe	77
10. Dotacja dla innych placówek.....	80

Rozdział 2

Warunki przekazywania dotacji	82
1. Uwagi ogólne	82
2. Termin przekazywania informacji o planowanej liczbie uczniów	82
3. Zgłoszenie danych do Systemu Informacji Oświatowej.....	92
4. Szczególne zasady dotyczące przyznawania dotacji za efekt kształcenia	94
5. Szczególne zasady dotyczące dotacji dla organów prowadzących kwalifikacyjne kursy zawodowe	95

Rozdział 3

Sposób przekazywania dotacji.....	96
1. Przekazywanie dotacji na rachunek bankowy danej jednostki oświatowej	96
2. Przekazywanie dotacji na każdego ucznia.....	101

Rozdział 4

Zasady wydatkowania dotacji	112
1. Uwagi ogólne.....	112
2. Przeznaczenie dotacji na wydatki bieżące	116

Rozdział 5	
Finansowanie kształcenia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.....	135
Rozdział 6	
Kontrola prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji.....	144
1. Istota kontroli	144
2. Sposób i zakres dokonywania kontroli.....	145
3. Nałożenie obowiązku zwrotu dotacji	149
4. Wstrzymanie dotacji	150
Rozdział 7	
Wezwanie do rozliczenia dotacji	154
Rozdział 8	
Uchwała w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji.....	157
Rozdział 9	
Zgoda na udzielenie dotacji w wyższej wysokości	170
Rozdział 10	
Aktualizacja dotacji	172
1. Uwagi ogólne.....	172
2. Terminy aktualizacji dotacji.....	174
3. Zmiana wysokości dotacji w wyniku jej aktualizacji.....	177
Rozdział 11	
Rozliczenia międzygminne w zakresie udzielonej dotacji.....	183
Rozdział 12	
Obowiązek ogłaszania informacji w Biuletynie Informacji Publicznej.....	191
Rozdział 13	
Dotowanie jako czynność z zakresu administracji publicznej	193
Wzory	195

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1740 ze zm.)
- KN – ustawa z 26.01.1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2019 r. poz. 2215 ze zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
- k.p. – ustawa z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1320 ze zm.)
- k.p.a. – ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 256 ze zm.)
- o.p. – ustawa z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2020 r. poz. 1325 ze zm.)
- p.p.s.a – ustawa z 30.08.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2325 ze zm.)
- pr. ośw. – ustawa z 14.12.2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2020 r. poz. 910 ze zm.)
- u.d.j.s.t. – ustawa z 13.11.2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 23 ze zm.)
- u.f.p. – ustawa z 27.08.2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.)
- u.f.z.o. – ustawa z 27.10.2017 o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2029)
- u.p.d.o.f. – ustawa z 26.07.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2020 r. 1426 ze zm.)
- u.s.i.o. – ustawa z 15.04.2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1942 ze zm.)
- u.s.o. – ustawa z 7.09.1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2020 r. poz. 1327)

Zbiory orzecznictwa

- ONSAiWSA – Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i wojewódzkich sądów administracyjnych
- OTK – Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego

Inne

- NSA – Naczelny Sąd Administracyjny
- RIO – regionalna izba obrachunkowa
- SA – sąd apelacyjny
- SIO – System Informacji Oświatowej
- SN – Sąd Najwyższy
- WSA – wojewódzki sąd administracyjny
- ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

WSTĘP

Ustawa z 27.10.2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, która weszła w życie 1.01.2018 r., w sposób wyczerpujący obejmuje tematykę związaną z udzielaniem i rozliczaniem dotacji dla szkół i placówek publicznych i niepublicznych prowadzonych przez osoby fizyczne lub osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego. W stanie prawnym obowiązującym przed 1.01.2018 r. zagadnienia związane z tą tematyką skoncentrowane były w przepisach ustawy z 7.09.1991 r. o systemie oświaty. Częste nowelizacje przepisów oraz liczne wątpliwości ogniskujące się w przedstawianym zagadnieniu stały się impulsem do kompleksowego ujęcia omawianej problematyki w formie odrębnego aktu prawnego. Założeniem, jakie przyświecało twórcom ustawy, była chęć uregulowania zasad określających sposób ustalania i wykorzystywania dotacji. Jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy, problemy w zakresie funkcjonującego systemu finansowania zadań oświatowych, ukształtowanego około 20 lat temu, były zgłaszane od wielu lat przez różne podmioty realizujące zadania oświatowe, w tym przez jednostki samorządu terytorialnego i inne podmioty prowadzące szkoły i placówki oświatowe oraz regionalne izby obrachunkowe. Część zgłaszanych problemów dotyczyła niejasnych lub budzących wątpliwości interpretacyjne przepisów systemu finansowania oświaty oraz dosyć wysokiego stopnia skomplikowania niektórych rozwiązań (np. dotacja na zapewnienie darmowych podręczników, obliczanie dotacji dla szkół danego typu i rodzaju). Wszystkie te problemy spowodowały potrzebę zweryfikowania poprzedniego systemu finansowania zadań oświatowych i stworzenia

spójnego zbioru przepisów w tym zakresie, który zostałby ujęty w jednym, nowym akcie prawnym¹.

W zdecydowanej większości w nowej ustawie przejęto rozwiązania obowiązujące na gruncie ustawy o systemie oświaty, częściowo je modyfikując i rozszerzając. Kilka lat stosowania przepisów ustawy o finansowaniu zadań oświatowych zachęca do pogłębionej analizy, w jaki sposób przyjęte zasady znalazły swój praktyczny wymiar w rzeczywistości, a także czy dokonanie zmian w obrębie tego zadania publicznego usunęło wątpliwości i przyczyniło się do uproszczenia procedur.

Publikacja zwraca uwagę na pojawiające się głosy ze strony praktyków stosujących przepisy ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, a także stanowi próbę odpowiedzi na nie, z uwzględnieniem poglądów wyrażonych w orzecznictwie oraz w wystąpieniach i opiniach. Dokonany przegląd może stanowić oparcie dla praktyków zajmujących się zagadnieniami związanymi z przyznawaniem, rozliczaniem i kontrolą dotacji, jak również może stanowić materiał do rozważań *de lege ferenda*.

Z uwagi na cel opracowania, jego treść ma przede wszystkim aspekt praktyczny i jest ukierunkowana na problemy związane ze stosowaniem przepisów ustawy o finansowaniu zadań oświatowych. Zamierzeniem autorki było skupienie się na zagadnieniach występujących przy stosowaniu ustawy, chociaż w niektórych przypadkach nieuniknione było odwołanie się do podstawowych zasad określających ukształtowaną przepisami ustawy o finansowaniu zadań oświatowych naturę (właściwość) stosunku prawnodotacyjnego.

¹ Uzasadnienie projektu ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, druk sejmowy nr 1837 z 2017 r., www.sejm.gov.pl.

Rozdział 1

ZASADY USTALANIA WYSOKOŚCI DOTACJI

1. Istota dotacji

Ustawowej definicji dotacji można doszukać się w przepisach ustawy z 27.08.2009 r. o finansach publicznych. Zgodnie z art. 126 u.f.p. dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych, przeznaczone na podstawie ustawy o finansach publicznych, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych. Z definicji tej można wysnuć wniosek, że za pomocą narzędzia w postaci dotacji państwo lub jednostki samorządu terytorialnego wspierają realizację zadań publicznych przez inne podmioty. Z tego faktu wynika zaś kolejny wniosek, że dofinansowaniu mogą podlegać zadania publiczne, a więc realizowane na rzecz dobra wspólnego. Na cechy dotacji zwrócił uwagę Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 21.11.2017 r., II GSK 37/16², stwierdzając, że o tym, aby określony wydatek można było zaklasyfikować jako dotację, z przepisu ustawowego powinno wynikać wyraźne wskazanie, że wydatek jest realizowany poprzez dotację, jaki jest charakter prawny dotacji, sposób, w jaki ustalana jest wysokość dotacji i kto jest uprawniony do otrzymania dotacji. W sposób bardziej dobitny na tle dotacji udzielanych szkołom i placówkom prowadzonym przez osoby fizyczne lub osoby praw-

² ONSAiWSA 2018/6, poz. 113.

ne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego Naczelny Sąd Administracyjny wyraził się w wyroku z 8.03.2017 r., II GSK 4824/16³, w którym stwierdził, że cechą dotacji, o których mowa w art. 126 u.f.p., jest również poddanie ich wykorzystania kontroli, co nie pozostaje bez wpływu na rekonstrukcję pojęcia „uchwały w sprawach zasad i zakresu przyznawania dotacji” oraz właściwego odkodowania znaczenia terminu „zasady i zakres przyznawania dotacji”, a w tym kontekście samego przedmiotu uchwał jednostek samorządu terytorialnego. Element zasad przyznawania dotacji – gdy uwzględnić cechy oraz prawne wymogi samych dotacji, a w tym kontekście treść upoważniającego uchylonego już przepisu art. 90 ust. 4 u.s.o. (obecnie art. 38 ust. 1 u.f.z.o.) oraz jej konsekwencje dla obligatoryjnego zakresu normowania podejmowanego na jego podstawie aktu organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego – stanowi również kontrola ich wykorzystania, której podmiot dotujący nie może być pozbawiony. Jak zwrócił uwagę Naczelny Sąd Administracyjny, dotacje charakteryzuje brak powszechności oraz uwarunkowanie konieczności spełnienia określonych przez prawo wymagań, które dotyczą: zidentyfikowania podmiotu uprawnionego do otrzymania dotacji, prawidłowego ustalenia podstawy dla obliczenia dotacji, przekazania dotacji w trybie określonym przez przepisy ogólnie obowiązujące lub przez przepisy prawa miejscowego (w niektórych przypadkach ustawodawca wymaga dodatkowo zawarcia umowy) oraz wykorzystania dotacji zgodnie z wyznaczonym celem, zasad rozliczania i sprawozdawczości. W sytuacji gdy wymienione wymagania mają komplementarny charakter, za uzasadnione należy uznać twierdzenie, że cechą dotacji, o których mowa w art. 126 u.f.p., jest również poddanie ich wykorzystania kontroli, co nie pozostaje bez wpływu na rekonstrukcję pojęcia „uchwały w sprawach zasad i zakresu przyznawania dotacji” oraz właściwego odkodowania znaczenia terminu „zasady i zakres przyznawania dotacji”, a w tym kontekście samego przedmiotu uchwał jednostek samorządu terytorialnego, zwłaszcza gdy w tej mierze podkreślić, że przedmiot tych uchwał, innymi słowy – zakres ich normowania, jest bezpośrednio determinowany upoważniającym do ich podjęcia oraz określającym ich granice przepisem ustawy.

³ LEX nr 2240586.

Przepisy ustawy o finansowaniu zadań oświatowych szczegółowo określają obowiązki jednostek samorządu terytorialnego w zakresie udzielania dotacji. Jednocześnie ustawodawca wyposaża jednostki samorządu terytorialnego w kompetencję do uściślenia zasad ich przyznawania przez delegację ustawową do wydania w tym zakresie uchwały. Na podstawie art. 38 ust. 1 u.f.z.o. organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, w drodze uchwały, ustala tryb udzielania i rozliczania dotacji, o których mowa w art. 15–21, 25, 26, 28–31a i 32 u.f.z.o., oraz tryb przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania, w tym zakres danych, które powinny być zawarte we wniosku o udzielenie dotacji i w rozliczeniu jej wykorzystania, termin przekazania informacji o liczbie odpowiednio dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju, uczniów, wychowanków, uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych lub słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych, o których mowa w art. 34 ust. 2 u.f.z.o., oraz termin i sposób rozliczenia wykorzystania dotacji.

Do dyspozycji jednostki samorządu terytorialnego, będącego jednocześnie organem dotującym, nie należy natomiast określanie wysokości dotacji. Zasady kalkulowania wysokości dotacji, w zależności od typu szkoły lub rodzaju placówki, zdefiniował ustawodawca, przyznając jednak samorządowi prawo do ustalenia dotacji na poziomie wyższym, o czym szerzej w rozdziale 9.

2. Kryteria ustalenia wysokości dotacji

2.1. Uwagi ogólne

Normy prawa określającego zasady obliczania dotacji przewidują dwa podstawowe kryteria ustalenia wysokości dotacji, tj. kryterium oparte na podstawowej kwocie dotacji oraz kryterium oparte na części oświatowej subwencji ogólnej. Jest to oczywiście duże uproszczenie, które będzie stanowić punkt wyjścia do dalszych rozważań w tym względzie.

2.2. Podstawowa kwota dotacji

Podstawowa kwota dotacji służy ustaleniu wysokości dotacji dla przedszkoli publicznych i niepublicznych prowadzonych przez osoby fizyczne lub osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego, ale jednostki te nie stanowią wyjątku. Według tej metody oblicza się kwotę dotacji dla oddziału przedszkolnego w publicznej lub niepublicznej szkole podstawowej, jak również wysokość dotacji w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym umożliwiającym realizację rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki dzieciom i młodzieży niepełnosprawnym w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna, placówce zapewniającej opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania.

Sposób kalkulacji podstawowej kwoty dotacji dla danej jednostki systemu oświaty, o której mowa wyżej, określa przepis art. 12 u.f.z.o. Wyliczenie kwoty dotacji wymaga uwzględnienia również parametru określonego jako „statystyczna liczba uczniów”. Statystyczna liczba uczniów obliczana jest według zasad określonych w art. 11 u.f.z.o.

Punktem odniesienia w ustaleniu statystycznej liczby uczniów są dane systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 30 września roku bazowego, tj. roku poprzedzającego rok, na który obliczana jest dotacja (art. 2 pkt 25 u.f.z.o.). Wskazana data służy również ustaleniu statystycznej liczby dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju, wychowanków lub uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych. Analogicznie ustala się statystyczną liczbę uczniów niepełnosprawnych oraz statystyczną liczbę uczniów niepełnosprawnych z danymi rodzajami niepełnosprawności. Informacja o liczbie uczniów w przedszkolach prowadzonych przez gminę według stanu

na dzień 30 września roku bazowego stanowi zatem podstawę do ustalenia statystycznej liczby uczniów w przedszkolach prowadzonych przez gminę – w przypadku ustalania podstawowej kwoty dotacji dla przedszkola, informacja zaś o liczbie uczniów w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez gminę według stanu na dzień 30 września roku bazowego stanowi podstawę do ustalenia statystycznej liczby uczniów w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez gminę itd.

Przez podstawową kwotę dotacji dla przedszkoli należy rozumieć kwotę wydatków bieżących zaplanowanych na rok budżetowy na prowadzenie przez gminę przedszkoli, z wyłączeniem przedszkoli specjalnych i przedszkoli, w których zaplanowane wydatki bieżące finansowane z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przekraczają 50% ich zaplanowanych wydatków bieżących, pomniejszych o:

- 1) zaplanowane na rok budżetowy w budżecie gminy opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego w tych przedszkolach, stanowiące dochody budżetu gminy;
- 2) zaplanowane na rok budżetowy w budżecie gminy opłaty za żywienie w tych przedszkolach, stanowiące dochody budżetu gminy;
- 3) sumę iloczynów odpowiednich kwot przewidzianych na rok budżetowy w części oświatowej subwencji ogólnej dla gminy na uczniów niepełnosprawnych z danymi rodzajami niepełnosprawności w przedszkolach oraz statystycznej liczby uczniów niepełnosprawnych z danymi rodzajami niepełnosprawności w tych przedszkolach;
- 4) zaplanowane na rok budżetowy w budżecie gminy wydatki bieżące finansowane z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej na prowadzenie tych przedszkoli;
- 5) iloczyn kwoty przewidzianej na rok budżetowy w części oświatowej subwencji ogólnej dla gminy na dziecko objęte wczesnym wspomaganie rozwoju w przedszkolu oraz statystycznej liczby dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju w tych przedszkolach;

ki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim potwierdził, że obowiązkiem organu dotującego nie jest tylko i wyłącznie udzielenie dotacji publicznym i niepublicznym szkołom i przedszkolom na każdego ucznia, ale także dokonanie kontroli prawidłowości wydatkowania i rozliczenie tych dotacji. Kontrola ta winna obejmować między innymi ustalenie faktycznej liczby uczniów w terminach określonych przez organ udzielający dotacji. Natomiast w wyroku z 24.09.2014 r., II GSK 1147/13⁸⁰, Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że mimo rocznego charakteru dotacji ustanowienie przez właściwy organ samorządu terytorialnego trybu służącego weryfikacji wysokości poszczególnych miesięcznych rat, w jakich wypłacana jest dotacja, oraz instrumentów prawnych umożliwiających bieżące rozliczanie rat dotacji w trakcie trwania roku szkolnego nie wykracza poza granice upoważnienia ustawowego. Jak zauważył Naczelny Sąd Administracyjny, nie przez przypadek ustawodawca zastrzegł wypłatę dotacji w 12 miesięcznych ratach. Przyjęcie takiego modelu wypłaty ma na celu umożliwienie organowi samorządowemu bieżącą weryfikację rzeczywistych potrzeb finansowych poszczególnych placówek oświatowych.

2. Sposób i zakres dokonywania kontroli

Organy dotujące, działające poprzez upoważnione osoby, mogą kontrolować prawidłowość pobrania i wykorzystania dotacji. W zakresie prawidłowości pobrania organ dotujący bada, czy wykazywana w comiesięcznych informacjach liczba dzieci, uczniów, słuchaczy czy wychowanków odpowiada rzeczywistej liczbie tych dzieci, uczniów, słuchaczy czy wychowanków. Z kolei prawidłowość wykorzystania dotacji powinna być kontrolowana przez pryzmat przepisu art. 35 ust. 1 u.f.z.o. Osoby upoważnione do przeprowadzenia kontroli mają prawo wstępu do przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół i placówek oraz wglądu do prowadzonej przez nie dokumentacji organizacyjnej, finansowej i dokumentacji przebiegu nauczania w związku z przekazaną dotacją, a w przypadku niepublicznych szkół dla dorosłych – także wglądu do list obecności uczniów

⁸⁰ ONSAiWSA 2016/2, poz. 30.

oraz ich weryfikacji. Na gruncie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 25.08.2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji dokumentacja w jednostkach oświatowych obejmuje (w zależności od typu szkoły lub rodzaju placówki):

- dziennik zajęć przedszkola;
- księgę ewidencji dzieci podlegających obowiązkowi rocznego przygotowania przedszkolnego i obowiązkowi szkolnemu, zamieszkałych w obwodzie szkoły;
- księgę uczniów;
- księgę wychowanków;
- dziennik lekcyjny;
- dziennik innych zajęć;
- dziennik zajęć rewalidacyjno-wychowawczych albo dziennik indywidualnych zajęć rewalidacyjno-wychowawczych;
- dziennik indywidualnych zajęć albo dziennik indywidualnego nauczania.

Na dokumentację finansową i organizacyjną składają się natomiast księgi rachunkowe, faktury, rachunki, listy płac, rachunki do umów cywilnoprawnych, wyciągi z rachunku bankowego, regulaminy obowiązujące w jednostce, w tym przede wszystkim regulamin wynagrodzenia (premiowania) itd.

Jednocześnie organ dotujący nie może wykraczać poza granice wskazane przepisem w zakresie dokonywanych czynności kontrolnych. W szczególności do kontrolujących nie należy ustalanie na podstawie innych niż dzienniki lekcyjne i listy obecności dowodów, w szczególności na przykład na podstawie rozmów z nauczycielami lub uczniami, czy konkretni słuchacze faktycznie uczestniczyli w wymaganej liczbie zajęć. Wartość dowodowa takich informacji, uzyskanych po kilku latach od zdarzenia może bowiem budzić istotne wątpliwości, gdy tymczasem dzienniki i listy obecności pozwalają i nakazują odnotowywanie nieobecności w sposób wiarygodny⁸¹.

⁸¹ Wyrok WSA w Łodzi z 11.02.2020 r., I SA/Łd 797/19, LEX nr 2787750.

Jak już wspomniano wyżej, tryb przeprowadzenia kontroli powinien zostać określony w uchwale. Termin dostarczenia dokumentacji powinien zostać zachowany.

Na podstawie art. 38 ust. 1 u.f.z.o. organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, w drodze uchwały, ustala tryb udzielania i rozliczania dotacji, o których mowa w art. 15–21, 25, 26, 28–31a i 32 u.f.z.o. oraz tryb przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania, w tym zakres danych, które powinny być zawarte we wniosku o udzielenie dotacji i w rozliczeniu jej wykorzystania, termin przekazania informacji o liczbie odpowiednio dzieci objętych wczesnym wspomaganiem rozwoju, uczniów, wychowanków, uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych lub słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych, o których mowa w art. 34 ust. 2 u.f.z.o. oraz termin i sposób rozliczenia wykorzystania dotacji. Z zawartej w powołanym przepisie delegacji ustawowej wynika, że w treści uchwały powinny znaleźć się zapisy określające tryb przeprowadzenia kontroli. Innymi słowy, z treści uchwały powinno wynikać, w jaki sposób kontrolujący przeprowadzają swoje czynności, w szczególności kto może dokonywać tych czynności, w jakim terminie organ prowadzący powinien zostać poinformowany o kontroli.

Przedszkole, inna forma wychowania przedszkolnego, szkoła i placówka udostępniają dokumentację organizacyjną, finansową i dokumentację przebiegu nauczania w związku z przekazaną dotacją oraz listy obecności uczniów uczestniczących w zajęciach w niepublicznych szkołach dla dorosłych w terminie 14 dni od dnia zwrócenia się przez osobę upoważnioną do przeprowadzenia kontroli o udostępnienie tej dokumentacji. Jest to termin ustawowy. Z tego względu termin ten powinien być zachowany. Na ten aspekt zwrócili uwagę organy nadzoru⁸².

Organ dotujący – w związku z przeprowadzaniem kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji przez przedszkola, inne for-

⁸² Por. np. uchwała Kolegium RIO w Gdańsku z 25.04.2018 r., 100/g270/D/18, Pomor. poz. 1872.

my wychowania przedszkolnego, szkoły i placówki – przetwarza dane osobowe:

- 1) dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju, uczniów, wychowanków, uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych i słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych odpowiednio tych przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół i placówek, znajdujące się w dokumentacji przebiegu nauczania, finansowej i organizacyjnej;
- 2) osób fizycznych zatrudnionych, w tym na podstawie umowy cywilnoprawnej, w tych przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego, szkołach lub placówkach oraz osób fizycznych prowadzących przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego, szkołę lub placówkę, jeżeli odpowiednio pełnią funkcję dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki albo prowadzą zajęcia w innej formie wychowania przedszkolnego, w związku z przeprowadzaniem kontroli w zakresie przeznaczenia dotacji na wynagrodzenia, o których mowa w art. 35 ust. 1 pkt 1 lit. a i aa oraz ust. 2b u.f.z.o.

– w tym z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych służących do gromadzenia danych osobowych.

Powyższe uregulowanie usuwa wątpliwości, które mogą powstać na tle przepisu art. 6 RODO⁸³, zgodnie z którym przetwarzanie jest zgodne z prawem wyłącznie w przypadkach, gdy – i w takim zakresie, w jakim – spełniony jest co najmniej jeden z poniższych warunków:

- a) osoba, której dane dotyczą, wyraziła zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych w jednym lub większej liczbie określonych celów;
- b) przetwarzanie jest niezbędne do wykonania umowy, której stroną jest osoba, której dane dotyczą, lub do podjęcia działań na żądanie osoby, której dane dotyczą, przed zawarciem umowy;
- c) przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze;

⁸³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz. UE L 119, s. 1, ze prost.).

W poradniku omówione zostały najczęściej występujące problemy związane z przyznawaniem, wykorzystaniem i rozliczaniem dotacji dla przedszkoli, szkół i innych placówek prowadzonych przez osoby fizyczne lub osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego. Przybliżono w szczególności takie zagadnienia jak:

- kryteria ustalenia wysokości dotacji,
- warunki przekazywania dotacji oraz jej wydatkowanie,
- uchwała w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji,
- zgoda na udzielanie dotacji w wyższej wysokości,
- kontrola prawidłowości pobierania dotacji,
- aktualizacja dotacji,
- rozliczenie międzygminne w zakresie dotacji.

Książka uwzględni aktualne stanowisko organów nadzoru (w tym Najwyższej Izby Kontroli oraz Regionalnych Izb Obrachunkowych), jak również bogate w tym zakresie orzecznictwo sądownoadministracyjne.

Publikacja przeznaczona jest dla organów prowadzących szkoły i placówki niepubliczne, a także dla pracowników administracji publicznej – z uwagi na zadania związane z udzielaniem i kontrolą dotacji.

Agata Piszko – prawnik; członek stowarzyszenia audytorów wewnętrznych IIA Polska; absolwentka seminarium doktoranckiego w zakresie nauk prawnych; przez kilkanaście lat pełniła funkcję kierownika wydziału oświaty w samorządzie terytorialnym; prowadzi obsługę samorządów w zakresie prawa oświatowego; współpracuje z wydawnictwem Wolters Kluwer, udzielając odpowiedzi na pytania w zakresie prawa oświatowego; prowadzi szkolenia o tematyce oświatowej; autorka licznych komentarzy, analiz, procedur i wzorów.



9788382235319 W01P01

ISBN 978-83-8223-531-9



9 788382 235319

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 59 ZŁ (W TYM 5% VAT)